

Selectie met taal- en rekentoets pabo's

Citation for published version (APA):

de Wolf, I., Vermeulen, S., & Breuer, T. (2024). Selectie met taal- en rekentoets pabo's. ROA. ROA Fact Sheets No. 001 <https://doi.org/10.26481/umarof.2024001>

Document status and date:

Published: 04/09/2024

DOI:

[10.26481/umarof.2024001](https://doi.org/10.26481/umarof.2024001)

Document Version:

Publisher's PDF, also known as Version of record

Document license:

Free access - publisher

Please check the document version of this publication:

- A submitted manuscript is the version of the article upon submission and before peer-review. There can be important differences between the submitted version and the official published version of record. People interested in the research are advised to contact the author for the final version of the publication, or visit the DOI to the publisher's website.
- The final author version and the galley proof are versions of the publication after peer review.
- The final published version features the final layout of the paper including the volume, issue and page numbers.

[Link to publication](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal.

If the publication is distributed under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license above, please follow below link for the End User Agreement:

www.umlib.nl/taverne-license

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at:

repository@maastrichtuniversity.nl

providing details and we will investigate your claim.

Selectie met taal- en rekentoets pabo's

Inge de Wolf, Stan Vermeulen, Tijana Prokic-Breuer

Achtergrond

Selectie tijdens lerarenopleidingen kan de kwaliteit van de instroom van leraren verhogen. Om deze reden is in 2006 op de pabo's een taal- en rekentoets ingevoerd. Eerstejaars studenten moeten deze toetsen halen om de opleiding te mogen vervolgen in het tweede jaar.

De achterliggende aannames bij deze maatregel zijn dat een selectietoets de kwaliteit van de instroom van studenten verhoogt, tot betere selectie van studenten leidt en uiteindelijk tot meer capabele basisschool-leraren leidt.

In onze studie laten we zien hoe trends in de studien en arbeidsmarktitkomsten van pabo-studenten en gediplomeerden zijn veranderd na de invoering van de selectie. We kijken hierbij naar alle pabo-studenten en –gediplomeerden, in de jaren voor en na de invoering van de selectie.

Beleidsvragen

De volgende beleidsvragen stonden centraal in ons onderzoek:

Wat zijn effecten en neveneffecten van de invoering van de selectiemaatregelen in de pabo?

- Heeft de invoering van selectie in de lerarenopleiding geleid tot verandering in de instroom bij de lerarenopleidingen?
- Heeft de invoering geleid tot een hoger aandeel gediplomeerden?
- Heeft de invoering geleid tot een groter beroepsrendement voor beginnende leraren?

Wat vinden we?

Er blijken drie opvallende trends, na invoering van de selectie op de pabo.

1. De instroom daalt sterkt in omvang

Waar de instroom in andere opleidingen stijgt over de tijd, daalt de instroom op de pabo in de jaren 2004-2011 (blauwe lijn in figuur 1). De instroom in de lerarenopleidingen in het voortgezet onderwijs stijgt juist iets in het jaar na invoer.

2. Het studiesucces van de studenten neemt niet toe

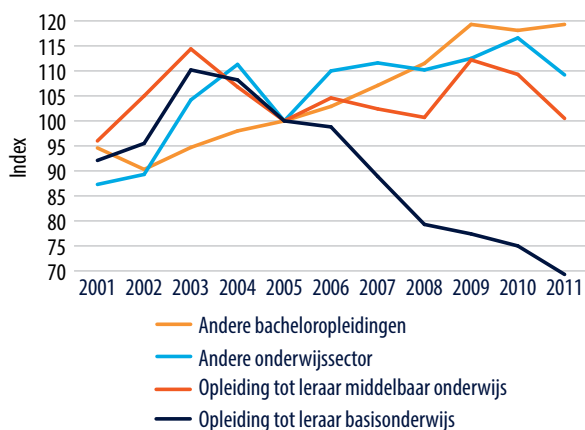
Het studiesucces van de studenten verandert niet na invoering van de selectietest. Het aandeel gediplomeerden is niet hoger na invoering van de test, zelfs niet als we alleen kijken naar de studenten die niet switchen of uitvallen in het eerste jaar.

3. Aandeel gediplomeerden na 6 jaar voor de klas stabiel

Het aandeel pabo-gediplomeerden dat 6 jaar nadat ze de pabo zijn ingestroomd in het onderwijs werkzaam is, is vrij stabiel. Ook zijn de gediplomeerde leraren niet meer uren gaan werken.

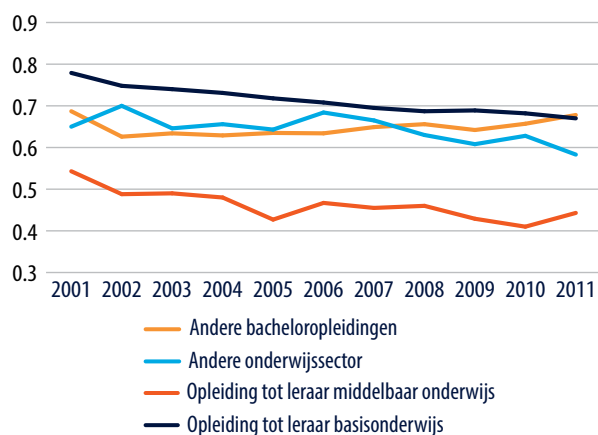
FIGUUR 1

Instroom van studenten in de loop der tijd

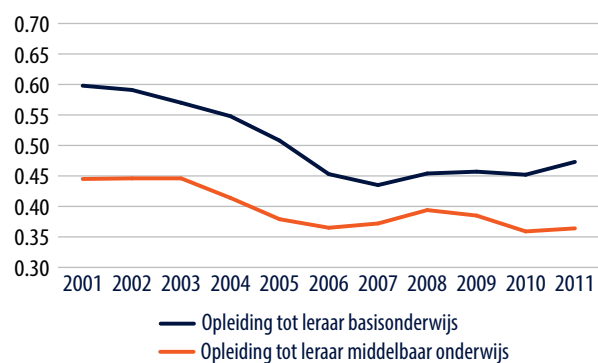
FIGUUR 2

Afstuderen binnen nominale studieduur +1 jaar - Voorwaarde geen switch/dropout

FIGUUR 3

Werkzaam in de onderwijssector 6 jaar na aanvang ITE

Conclusie

De resultaten laten zien dat de invoering van de selectietest niet heeft geleid tot een stijging van het aandeel gediplomeerden en aandeel werkende leraren, terwijl de al eerder ingezette daling in de instroom zich heeft voortgezet. De verwachte verhoging van studierendement vinden we niet terug in de data. Ook werken pabo-gediplomeerden na invoering van de selectietest niet vaker of meer uren in het onderwijs. Hiermee lijkt de selectie bij te hebben gedragen aan vergroting van het lerarentekort en niet aan efficiëntere of effectievere lerarenopleidingen.

Deze conclusie is in lijn met eerder onderzoek naar selectie. Cognitieve testen lijken niet het ideale instrument voor selectie van leraren. Daarnaast leiden ze vaak tot neveneffecten, zoals een switch naar tweedegraads lerarenopleidingen, waar geen toelatingstoets was.

Beleidsimplicaties

- ➔ Bedenk of beleidstheorie stevig genoeg staat. Waarom zouden selectie-eisen betere studenten aantrekken? Is dit wel een goede aanname en waar is deze op gebaseerd?
- ➔ Wees alert op neveneffecten. Denk tevoren na over mogelijk strategisch gedrag n.a.v. de beleidsmaatregel, zoals studenten die overstappen naar een lerarenopleiding waar geen selectie is.

Lessons learned

De studie laat de waarde zien van trendinformatie in het onderwijs. Met gegevens van het CBS en DUO is deze trendinformatie relatief eenvoudig te construeren. Ook hebben we de trends van de pabo-opleidingen niet alleen voor- en na invoering van de toelatingstoets vergeleken, maar ook met vergelijkbare controle-groepen. Dit maakt trendinformatie informatief, ondanks dat we geen harde causale relatie kunnen aantonen.

Meer weten?

[Link naar working paper](#)